

Rapport om Kalix kommuns verksamhet avseende nationella minoriteter och minoritetsspråk februari 2011 – november 2013

Bakgrund

Av Sveriges ca 150 minoritetsspråk, är fem språk klassade som nationella minoritetsspråk, finska, meänkieli, samiska, romani och jiddisch. Dessa språk har ett grundskydd i Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Anledningen är att dessa språk funnits som en naturlig del i samhället sedan många hundra år av Sveriges historia.

Grundskyddet anger att kommunerna ska *om möjlighet finns* erbjuda service på dessa minoritetsspråk i ärenden som berör kommunal verksamhet. Kommuner som ansökt, och av regeringen blivit godkända som förvaltningskommuner, för ett eller flera av minoritetsspråken, har ett förstärkt krav om att kommunen ska tillhandhålla service i tal och skrift i ärenden som berör kommunal verksamhet på det minoritetsspråk som kommuninvånaren begär. Utöver det har kommunen särskilda skyldigheter som avser förskola och äldreomsorg.

Idag ingår 64 kommuner och 12 landsting i förvaltningsområden. Kalix kommun är förvaltningskommun sedan februari 2011 för de nationella minoritetsspråken finska och meänkieli. Förvaltningskommuner erhåller årligen ett statligt stöd. De statliga medlen ska användas för de kommunala merkostnader som det innebär för kommunen att verka i enlighet med lagen om nationella minoriteter. Det innebär att kommunen ska tillhandahålla följande:

- **Språkligt stöd i kontakten med kommunen**
Kommunen ska säkerställa att kommuninvånare kan använda finska eller meänkieli i sina kontakter med kommunen, i sådana ärenden som kommunen ansvarar för.
- **Förskolan**
Kommunen ska erbjuda förskoleverksamhet, helt eller delvis, för barn i förskolan på finska eller meänkieli.
- **Äldreomsorgen**
Kommuninvånare har rätt att få stöd och omsorg inom äldreomsorgen, helt eller delvis, av personal som talar finska eller meänkieli.
- **Synliggöra och främja**
Kommunen ska genom olika aktiviteter synliggöra språken i samhället, det sker främst genom olika kulturarrangemang.

Samråd

I lagtexten anges att kommunen ska om möjligt samråda med representanter för de nationella minoriteterna i frågor där samrådsformen är tillämplig. Kalix kommun har sedan starten som förvaltningsområde ett fungerande samråd en ansvarig politiker, ansvarig tjänsteman, samt med representanter för föreningar som tillhör Sverigefinska Riksförbundet, samt Svenska Tornedalingars Riksförbund. Även representanter för Svenska kyrkan och Kalix sjukhus deltar vid dessa samråd.

Styrande dokument för verksamheten

De övergripande styrdokumenterna utgörs av Lagen om Nationella minoriteter och språklagen. Kommunstyrelsen har beslutat om bestämmelser för samrådsgruppens verksamhet dnr 2012-177, samt beslutsrätten via Kommunstyrelsens delegationsordning.

Redovisning av nuvarande läge

- **Språkligt stöd i kontakten med kommunen**

Kommunen inför nu "En väg in" genom inrättandet av ett Infocenter. Till detta Infocenter kan kommuninvånare vända sig via telefon, e-post eller besök för att få hjälp med sina kommunala ärenden. Infocenter kommer att ha personal som kan betjäna personer som föredrar att prata finska eller meänkieli.

- **Förskolan**

Projekt förskola och minoritetsspråk startade i mars 2013, och pågår även under hela 2014. Projektet syftar till att utveckla verksamheterna för det kunna möta behovet av minoritetsspråk i förskolan, samt att bistå med möjligheter till förskolepersonalens utvecklingsbehov samt föräldrarnas delaktighet.

- **Äldreomsorgen**

Under 2012 genomfördes ett projekt inom äldreomsorgen som säkerställer att kommunen kan erbjuda stöd och service för minoritetsspråken. Socialnämnden har genom beslut, §4 2013-01-15, fastställt hur nämndens olika verksamheter skall möta detta behov.

- **Synliggöra och främja**

Kalix kommun genomför ett antal olika arrangemang för att synliggöra och främja minoritetsspråken finska och meänkieli. Som exempel kan nämnas Barnmässan, Kulturnatta, Töre Kulturvecka, Tornedalskultur i Kalix, Sverigefinländarnas dag. Kommunen informerar via hemsidan på internet, och med annonser om de skyldigheter kommunen har i enlighet med lagen om nationella minoriteter.

I tjänsten

Kenneth Björnfot
Utvecklingsenheten